

5510 Sayılı Kanundan Doğan Uyuşmazlıklarda İdari İtiraz Süreçleri, Görevli Mahkemeler, İtiraz Komisyonları ve Zamanaşımı Esasları

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Tarih: 22.08.2026

Kaynak: 5510 sayılı Kanun (85, 93, 101 ve 102'nci maddeler), 6183 sayılı Kanun, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği

Kısa Cevap

5510 sayılı Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar kural olarak **iş mahkemelerinde** görülür (md. 101). **İdari para cezaları** ise ayrı bir yola tabidir: tebliğden itibaren **15 gün** içinde Kuruma itiraz edilir ya da ödeme yapılır; itiraz edilmeden mahkemeye gidilemez. İtirazın reddi hâlinde kararın tebliğinden itibaren **30 gün** içinde **idare mahkemesine** başvurulur (md. 102). Aynı 15 gün içinde peşin ödeme yapılırsa cezanın **dörtte üçü** tahsil edilir. **Prim borçlarında** ise tebliğden itibaren **bir ay** içinde Kuruma itiraz edilir; itirazın reddi hâlinde bir ay içinde **iş mahkemesinde** dava açılır. İtiraz takibi durdurur, mahkemeye başvuru durdurmaz. Kurumun prim ve diğer alacakları ile idari para cezaları **on yıllık** zamanaşımına tabidir.

Görevli Yargı Mercileri

- **Genel görevli mahkeme — iş mahkemeleri:** 5510 sayılı Kanunda aksine hüküm bulunmayan hâllerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar **iş mahkemelerinde** görülür (md. 101).
- **İdari para cezalarında — idare mahkemeleri:** Kurumca kesilen idari para cezalarına karşı zorunlu idari itiraz aşaması tamamlandıktan sonra açılacak davalarda görevli mahkeme **idare mahkemesidir** (md. 102).

İdari Aşamada İtiraz Usulü ve Komisyonlar

İtiraz dilekçesinin verilmesi

İtiraz dilekçesinin biçimine ilişkin özel bir şekil şartı bulunmaz; itirazın açık ve anlaşılır şekilde yazılarak Kuruma sunulması gerekir.

- Dilekçe elden verilebileceği gibi posta yoluyla da gönderilebilir.
- Dilekçe **taahhütlü posta veya APS** ile gönderilmişse postaya veriliş tarihi; **adi posta veya kargo** ile gönderilmişse Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih esas alınır.

İdari itiraz komisyonları

- **Prim tahakkuk itiraz komisyonu:** Kayıt dışı çalıştırma, eksik gün veya eksik kazanç tespitlerine dayanan prim tahakkuklarına yapılan itirazları inceler.
- **İdari para cezaları itiraz komisyonu:** Kurumca kesilen idari para cezalarına yapılan itirazları inceler.
- **İşkolu kodu itiraz komisyonu:** Tescil edilen işyerinin işkolu (NACE) koduna yapılan itirazları değerlendirir.

Prim Borçlarında İtiraz Süreci

1. **İtiraz süresi:** Tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren **bir ay** içinde ilgili Kurum ünitesine dilekçeyle itiraz edilir.
2. **Hukuki etki:** İtiraz, Kurumun takibini **durdurur**.
3. **Komisyon kararı ve dava süresi:** İtiraz üniteye oluşturulan komisyonda incelenir. İtirazın reddi hâlinde işveren, kararın tebliğinden itibaren **bir ay** içinde yetkili **iş mahkemesinde** dava açabilir. Mahkemeye başvurulması prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz.

İdari Para Cezalarında İtiraz Süreci

1. **İtiraz ve ödeme süresi:** Tebliğ edilen idari para cezasına karşı tebliğ tarihinden itibaren **15 gün** içinde Kuruma itiraz edilebilir veya ceza Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılabilir. İtiraz takibi durdurur.
2. **Peşin ödeme indirimi:** Ceza, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde peşin ödenirse **dörtte üçü** tahsil edilir (yüzde 25 indirim).
3. **Zorunlu idari başvuru:** İdari para cezalarına karşı Kuruma **itiraz edilmeden doğrudan mahkemeye başvurulamaz**.
4. **Cevap verilmezse:** Kurum itiraza cevap vermezse, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 10'uncu maddesi uyarınca **altmış günün** sonunda istem reddedilmiş sayılır. Üst

makama başvuru hâllerinde bekleme süresi, aynı Kanunun 11'inci maddesi uyarınca başvuru tarihinden itibaren **altı ayı geçemez**.

5. **Dava açma süresi:** İtirazın reddi hâlinde, kararın tebliğinden itibaren **30 gün** içinde yetkili **idare mahkemesine** başvurulmalıdır. Mahkemeye başvuru takibi durdurmaz.

Zamanaşımı Süreleri

- **Prim ve diğer Kurum alacakları:** On yıllık zamanaşımına tabidir. Süre, alacağın ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden **takvim yılı başından** itibaren işlemeye başlar (md. 93).
- **İdari para cezaları:** On yıllık zamanaşımına tabidir. Süre, **ceza gerektiren fiilin işlendiği tarihten** itibaren başlar (md. 102).

İK Direktörleri, Mali Müşavirler ve İşverenler İçin Notlar

Daha önceki sirkülerlerimizde (2026/133) işçinin davranışları nedeniyle fesih hâllerini ve (2026/132) yetersizlik fesihlerini incelemiştik. Kurum ile yaşanacak idari veya mali uyuşmazlıklarda dikkat edilmesi gerekenler:

- **On beş günlük süre:** Tebliğ edilen idari para cezalarında öncelikle peşin ödeme indirimi değerlendirilmeli; itiraz edilecekse 15 günlük süre geçirilmeden taahhütlü posta/APS ile veya elden dilekçeyle Kuruma başvurulmalıdır.
- **Dava yolu ayrımı:** İdari para cezası ret kararlarında idare mahkemesine (30 gün), prim borcu ret kararlarında iş mahkemesine (bir ay) başvurulur. Hatalı mahkemede dava açılması süre kaybına ve cezanın kesinleşmesine yol açabilir.
- **Tahsil süreci:** Kurum alacaklarının takip ve tahsili 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre yürütülür; itiraz takibi durdursa da mahkemeye başvuru durdurmaz.

SGK idari para cezası ve prim borcu itiraz dilekçelerinin hazırlanması, komisyon süreçlerinin takibi ve idare/iş mahkemesi dava stratejileri için danışmanlık kadromuzla iletişime geçebilirsiniz.

Sık Sorulan Sorular

İdari para cezasına itiraz süresi nedir?

Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün. Aynı süre içinde peşin ödeme yapılırsa cezanın dörtte üçü tahsil edilir.

İtiraz etmeden doğrudan dava açabilir miyim?

Hayır. İdari para cezalarına karşı Kuruma itiraz edilmeden mahkemeye başvurulamaz.

İtirazım reddedilirse hangi mahkemeye gideceğim?

İdari para cezasında idare mahkemesine 30 gün içinde; prim borcunda iş mahkemesine bir ay içinde.

İtiraz veya dava takibi durdurur mu?

Kuruma yapılan itiraz takibi durdurur; mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurmaz.

Zamanaşımı ne kadar?

Hem prim ve diğer Kurum alacakları hem idari para cezaları on yıllık zamanaşımına tabidir; başlangıç anları farklıdır (prim alacaklarında ödeme süresinin olduğu yılı izleyen takvim yılı başı, cezalarda fiilin işlendiği tarih).

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (85'inci madde — asgari işçilik ve itiraz; 93'üncü madde — zamanaşımı; 101'inci madde — uyuşmazlıkların çözüm yeri; 102'nci madde — idari para cezaları)
 - 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu (10'uncu madde — idari makamların sükûtu; 11'inci madde — üst makamlara başvurma)
 - 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
 - Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği
-

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/5510-sayili-kanundan-dogan-uyusmazliklarda-idari-itaraz-surecleri-gorevli-mahkemeler-itaraz-komisyonlari-ve-zamanasimi-esaslari/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 00:45 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net